

Justyna Rogalska, Iwona Paradowska-Stankiewicz

ŚWINKA W POLSCE W 2012 ROKU

Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego
- Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie

STRESZCZENIE

WSTĘP. Szczepienia przeciw śwince, wprowadzone początkowo jako zalecane, od 2003 roku są obowiązkowe i realizowane według dwudawkowego schematu szczepionką skojarzoną MMR (przeciw odrze, śwince, różyczce). Pomimo obserwowanego od ponad dziesięciu lat spadku zachorowań na świnkę, będącego wynikiem prowadzonych szczepień, świnka pozostaje nadal częstą chorobą wieku dziecięcego.

CEL PRACY. Celem pracy była ocena epidemiologicznej sytuacji świnki w Polsce w 2012 r. w porównaniu do sytuacji w ubiegłych latach.

MATERIAŁ I METODY. Ocenę sytuacji epidemiologicznej świnki w Polsce w roku 2012 przeprowadzono w oparciu o wyniki analizy danych z biuletynu „Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce w 2012 roku”, natomiast ocenę stanu uodpornienia populacji przeprowadzono na podstawie danych z biuletynu „Szczepienia ochronne w Polsce w 2012 roku” (Czarkowski MP i in., Warszawa 2013, NIZP-PZH i GIS). Ponadto wykorzystano „Definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane na potrzeby nadzoru epidemiologicznego stosowane w latach 2009-2012” (Zakład Epidemiologii, NIZP-PZH) oraz Program Szczepień Ochronnych na rok 2012.

WYNIKI. W 2012 roku w Polsce zarejestrowano 2 779 zachorowań na świnkę. Zapadalność ogółem wyniosła 7,2 na 100 tys. i była wyższa o 7,5% w porównaniu z rokiem poprzednim i niższa o 19,4% w porównaniu z medianą za lata 2006-2010. Najwyższą zapadalność 71,8 na 100 tys. zanotowano u dzieci w wieku 5 lat. Zapadalność kobiet (5,9) była niższa niż zapadalność mężczyzn (8,6). W 2012 roku z powodu świnki hospitalizowano w Polsce 25 osób. W 2012 r. poziom zaszczepienia przeciw śwince dzieci w 3 roku życia osiągnął 97,9% w skali kraju.

WNIOSKI. Systematyczna realizacja szczepień przeciw śwince zgodnie z Kalendarzem Szczepień spowodowała znaczący spadek liczby rejestrowanych zachorowań. W związku z wysokim stopniem zaszczepienia populacji należy spodziewać się dalszego spadku liczby zachorowań.

Słowa kluczowe: *świnka, nagminne zapalenie przyusznic, epidemiologia, Polska, rok 2012*

WSTĘP

Wprowadzenie w Polsce w 2003 roku obowiązkowych szczepień przeciw śwince spowodowało spadek rejestrowanej liczby zachorowań. Jednak nadal co roku w Polsce rejestruje się ponad 2 tysiące zachorowań na świnkę.

CEL PRACY

Celem pracy jest ocena sytuacji epidemiologicznej świnki w Polsce w roku 2012 oraz stanu zaszczepienia przeciw śwince populacji ogólnej.

MATERIAŁ I METODY

Ocenę sytuacji epidemiologicznej świnki w Polsce w roku 2012 przeprowadzono w oparciu o wyniki analizy danych z biuletynu „Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce w 2012 roku” (Czarkowski MP i in., Warszawa 2013, NIZP - PZH i GIS), natomiast ocenę stanu uodpornienia populacji przeprowadzono na podstawie danych z biuletynu „Szczepienia ochronne w Polsce w 2012 roku” (Czarkowski MP i in., Warszawa 2013, NIZP - PZH i GIS). Stosowana w pracy klasyfikacja przypadków zachorowań na świnkę opiera się na definicji przypadku przyjętej przez Komisję Europejską w decyzji z dnia 28 kwietnia 2008 r. zmieniającej

decyzję 2002/253/EC i wprowadzoną do rutynowego nadzoru w Polsce w 2009r. („Definicje przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego”, Zakład Epidemiologii NIZP-PZH, 2012-2013). Ponadto, w pracy odwołano się do Programu Szczepień Ochronnych na 2012 r. (Załącznik do komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego z dn. 26 października 2011 r.).

WYNIKI

Sytuacja epidemiologiczna świnki w Polsce w 2012 r. W 2012 r. w Polsce zarejestrowano 2 779 zachorowań na świnkę. Zapadalność ogółem wyniosła 7,2 na 100 tys. i była wyższa o 7,5% w porównaniu z rokiem poprzednim i niższa o 19,4% w porównaniu z medianą za lata 2006-2010. W 2012 r. najwięcej zachorowań odnotowano w trzech województwach: śląskim (386), mazowieckim (316) i małopolskim (265), łącznie stanowiło to blisko 1/3 ogólnej liczby zarejestrowanych zachorowań. Najmniej zachorowań zanotowano w województwie lubuskim (78). Największy wzrost liczby zachorowań w stosunku do roku 2011 zanotowano w województwie pomorskim tj. o 76,4%, największy spadek w województwie lubuskim – 38,5% (tab. I.).

Najwięcej zachorowań na świnkę zarejestrowano w II kwartale (787, tj. 28,3% wszystkich zarejestrowanych przypadków zachorowań), najmniej w III kwartale (580, tj. 20,9% wszystkich przypadków zachorowań).

Podkreślić należy, że obserwacja ostatnich piętnastu lat potwierdza wydłużenie okresowego cyklu epidemicznego świnki oraz postępujący od 8 lat spadek zapadalności we wszystkich grupach wieku (ryc. 1). W 2012 r., podobnie jak w roku poprzednim, zarejestrowano najwięcej zachorowań dzieci i młodzieży do 14 roku życia - 2063, tj. 74,2% ogólnej liczby przypadków. Przeważały zachorowania dzieci w wieku 5-9 lat – 1004 tj. 36,1% ogólnej liczby zachorowań, zapadalność 54,5 na 100 tys. Zachorowania w grupie wieku 0-4 i 10-14 lat stanowiły odpowiednio 21,1% (587 zachorowania, zapadalność 28,4 na 100 tys.) i 17,0% (472 zachorowania, zapadalność 24,8) ogólnej liczby zarejestrowanych przypadków. U osób powyżej 44 roku życia zapadalność była poniżej 1 na 100 tys., a zachorowania w tej grupie wieku stanowiły 4,1% ogółu. (tab. II.).

W 2012 r. zachorowało 1 602 mężczyzn (zapadalność 8,6 na 100 tys.), tj. o 36,1% więcej niż kobiet (1 177 zachorowania, zapadalność 5,9). Podobnie jak w roku poprzednim, zachorowania osób powyżej 40 r. ż. w większości dotyczyły kobiet.

W 2012 r. zapadalność na świnkę w mieście (6,9 na 100 tys.) była niższa niż na wsi (7,7). Przeważały zachorowania w miastach liczących ≥ 100 tys. mieszkańców (709 zachorowań, zapadalność 6,5 na 100 tys.), najmniej zachorowań zanotowano w miastach liczących 50-99 tys. mieszkańców (215, zapadalność 6,6). Zapadalność wg grup wieku z uwzględnieniem środowiska zamieszkania nie różniła się znacząco.

W 2012 roku z powodu świnki hospitalizowano 25 osób, co stanowiło 0,93% ogółu zarejestrowanych chorych. Najwięcej osób tj. sześć hospitalizowano w województwie lubelskim.

Szczepienia przeciw śwince w 2012 r. W 2003 roku szczepienie przeciw śwince (szczepionka skojarzona MMR przeciw odrze, śwince i różyczce) wprowadzono do Kalendarza Szczepień Ochronnych jako obowiązkowe. Przed 2003 rokiem szczepienia dzieci przeciw śwince były zalecane. Do czasu wprowadzenia obowiązkowych szczepień przeciw śwince okresowy wzrost zachorowań występował średnio co 3-4 lata, obecnie obserwuje się wydłużenie przerw w okresowości nasilen epidemicznych. Zgodnie z aktualnym Kalendarzem Szczepień Ochronnych stosuje się dwudawkowy schemat szczepień: pierwsza dawka w 2 roku życia (13-14 miesiąc życia) oraz dawka przypominająca w 10 roku życia. W 2012 r. poziom zaszczepienia przeciw śwince dzieci w 3 roku życia osiągnął 97,9% w skali kraju. (ryc. 2). Najwyższy odsetek zaszczepionych osób tj. 99,7% odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim, zaś najniższy w województwie mazowieckim (96,4%) i małopolskim (97,3%).

Wśród zarejestrowanych 2779 zachorowań na świnkę, 496 (17,8%) osób nie było szczepionych przeciw śwince, 1388 (49,9%) otrzymało jedną dawkę, a 212 osób (7,6%) otrzymało dwie dawki. U 683 chorych (24,6%) brak było informacji o szczepieniach.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Tendencja spadkowa liczby zachorowań na świnkę w Polsce utrzymuje się od czasu wprowadzenia obowiązkowych szczepień przeciw śwince, choć dynamika tego procesu uległa spowolnieniu.

Otrzymano: 29.04.2014 r.

Zaakceptowano do druku: 30.04.2014 r.

Adres do korespondencji:

mgr Justyna Rogalska
Zakład Epidemiologii
Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy
Zakład Higieny
ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa
e-mail: jrogalska@pzh.gov.pl